

"ความสามารถในการพัฒนา และเพิ่มพูนทักษะเป็นข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุด ระหว่างผู้นำและผู้ตาม" วอร์เรน เบนนิส และเบิร์ต นานุส ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำระดับโลกได้กล่าวข้อความข้างต้นไว้ ผู้นำที่สามารถนำคน นำองค์กร ฝ่าฟันอุปสรรค บรรลุเป้าหมาย เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนได้ มักมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ ไม่ยอมให้ตนเองเป็น 'อุปสรรค' ข้อห่วงความสำเร็จ จึงพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ไม่คิดว่าตนเอง เก่งแล้ว ตีแล้ว พอกแล้ว เปเลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้แล้ว แต่คิดเสมอว่า จะทำอย่างไรให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ มักเป็นผู้ที่มีความคิดในการปรับเปลี่ยน ไม่ถูกจำกัดด้วยความคิด ประสบการณ์ หรือ ความสำเร็จในอดีต แต่พร้อมแก้ไข ปรับปรุง เปเลี่ยนแปลงของ จัดการข้อบกพร่องที่เป็นอุปสรรค เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นอยู่เสมอ

"ไม่เพียงคนที่มีบทบาท 'นำ' ผู้อื่นในระดับต่าง ๆ เท่านั้นที่จำเป็นต้องพัฒนาตนเอง แต่คนทำงานทุกคน หากต้องการก้าวหน้าอย่างไม่สอดคลุก ท้าทายความโลภที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เราจำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเอง (self-development) หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขจุดอ่อน เสริมสร้างจุดแข็งตนเองในมิติต่าง ๆ อย่างมีเป้าหมาย เรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความสามารถมากพอที่จะทำให้สิ่งที่คาดหวังไว้ประสบความสำเร็จ

คนทำงานทุกคนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองในทุก ๆ มิติ ให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ต้องคิดเสมอว่า จะทำวันนี้ ให้ดีกว่าวันนี้ และทำวันพรุนนี้ ให้ดีกว่าวันนี้โดยย่างไร

เราทุกคนควรเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง ให้ครอบคลุมทุกเรื่อง ทุกมิติของชีวิต อาทิ ทัศนคติ วิธีคิด ความรู้ ทักษะ ลักษณะชีวิต ร่างกาย จิตใจ/อารมณ์ สังคม เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน โดยยอมรับว่า คนเราไม่ได้สมบูรณ์เพียบพร้อมมาตั้งแต่เกิด และแม้เมื่อวานรู้ มีประสบการณ์ แต่มันก็ล้าสมัยได้เมื่อเวลาผ่านไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ต้องยอมใจยอมรับในข้อบกพร่อง และพร้อมเสริมสร้างจุดแข็ง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มเติมเสมอ

การพัฒนาตนเองจะมีลักษณะเป็นวงจรการพัฒนา เริ่มตั้งแต่ การสำรวจตนเอง การตั้งเป้าและวางแผนพัฒนา การลงมือพัฒนา และการประเมินผลการพัฒนา

สำรวจตนเอง –

แก้ไข 'จุดอ่อน' เสริมสร้าง 'จุดแข็ง'

เราควรสร้างนิสัย "นักพัฒนาตนเอง" ไม่แซ่บยกเว้นความเคยชิน พอดีอยู่ในแบบเดิม ๆ แต่หมั่นสำรวจ "จุดอ่อน" ในตัวเองที่เป็นอุปสรรคต่องานที่ทำ ต่อความสำเร็จของชีวิต อาทิ ชอบคิดແล็บ ขาดวินัย ทำงานช้า บุคลิกภาพไม่ดี ขาดความรู้สึกซึ้ง ขาดทักษะด้านภาษา ฯลฯ ไม่เพียงสำรวจจุดอ่อน แต่ต้องสำรวจจุดแข็ง และเรื่องอื่น ๆ ที่เราควรจะพัฒนาให้ดีขึ้น และเพิ่มโอกาสความสำเร็จให้ชีวิต เช่น หาวิธีทำงานให้เร็วขึ้น ด้วยวิธีที่ฉลาดขึ้น มีประสิทธิภาพสูงขึ้น พัฒนาทักษะการคิดหรือรีบ การคิดแบ่งบวก การบริหารจัดการ การเป็นผู้นำที่มีคุณศรัทธาเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

จากนั้น ให้เราจดรายการจุดอ่อนที่สมควรปรับปรุง เปเลี่ยนแปลง และเรื่องที่เราต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอกมาให้หมด อาจจะสอบถามจากคนรอบข้างว่าเราควรเปลี่ยนแปลงในเรื่องใดบ้าง แล้วนำจุดอ่อนเหล่านั้นมาวิเคราะห์ดูว่า เราเป็นคนนั้นจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของงานอย่างไร และจะแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยย่างไร

ตั้งเป้าและวางแผนพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองจะสำเร็จได้倘若มี 'เป้าหมาย' เราจึงต้องวางแผนปฏิบัติการในการพัฒนาตนเองในแต่ละเรื่องอย่างชัดเจนว่า จะพัฒนาเรื่องอะไร อย่างไร ไปสู่เป้าหมายอะไร เมื่อไหร่ แต่ละวันต้องทำอะไรบ้าง เช่น ตั้งเป้าทำงานให้เร็วขึ้น มีประสิทธิภาพขึ้น เทิ่นผลลัพธ์ชัดเจนขึ้น จึงกำหนดอย่างเจาะจงว่า จะทำอะไร มีเป้าหมายอะไร ใช่วลาก่อน และทำให้สำเร็จตามนั้น เป็นต้น นอกเหนือนี้ เราอาจจะมีเป้าหมาย เช่น ตั้งเป้าทำงานให้เร็วขึ้น มากกว่า 15 นาที ที่จะต้องสร้างผลลัพธ์ของงานบางอย่างขึ้น เพื่อให้การใช้เวลาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ก็ต้องวางแผนอย่างชัดเจนและลงมือทำให้เกิดขึ้นจริงให้ได้ เป็นต้น

ลงมือดำเนินการ

มีเป้าหมายและแผนงานแล้วจะสำเร็จได้ ต้องผลงานด้วย 'ความตั้งใจจริง' မุ่งมั่นตั้งใจ เอาจริงเอาจัง ในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเอง เช่น ตั้งเป้าอ่านหนังสือวันละ 30 นาที ก็ไม่เพียงแต่่าน แต่ต้องคิดต่อว่าจะนำสิ่งที่อ่านมาใช้ประโยชน์ต่องานที่ทำได้อย่างไร หรือ ตั้งเป้าว่า ทุก 15 นาทีที่จะต้องสร้างผลลัพธ์ของงานบางอย่างขึ้น เพื่อให้การใช้เวลาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ก็ต้องวางแผนอย่างชัดเจนและลงมือทำให้เกิดขึ้นจริงให้ได้ เป็นต้น

เขียนโดย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

วันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม 2015 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันจันทร์ที่ 26 ตุลาคม 2015 เวลา 21:23 น.

ในการลงมือดำเนินการพัฒนาตนเองในแต่ละเรื่อง ต้องมีความอดทน และพยายามฝึกให้เป็นนิสัย ไม่ย่อท้อแม้จะพ่ายแพ้ ล้มเหลว ยกสำบากในช่วงแรก ๆ แต่ต้องไม่ล้มเลิก จนกว่าจะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย

ประเมินผลการพัฒนา

การพัฒนาตนเองจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด จำเป็นต้องมีการสร้างตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อประเมินผลในเรื่องนั้น และตั้งเวลาเฉพาะเจาะจงสัก 5-10 นาที ในแต่ละวัน เพื่อทบทวนตัวเองในสิ่งที่ทำ มีสิ่งใดต้องแก้ไขปรับปรุง จะทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อ ๆ ไปได้อย่างไร โดยประเมินตนเองอย่างเป็นธรรม ไม่เข้าข้างตนเอง ไม่หลอกตัวเอง ไม่มีอคติเข้าข้างตนเอง แต่ประเมินอย่างสมจริง และไม่พ่อใจเพียง ‘ดีแล้ว’ แต่คิดเสมอว่าต้อง ‘ดีขึ้นอีก’

จำไว้ว่า

ความพึงพอใจที่จะทำเหมือนเดิมในวันนี้ คือ การเดินถอยหลังในวันพรุ่งนี้....

การพัฒนาตนเองเป็นการ ‘ปลดล็อก’ ความจำกัดในตัวเรา และขยายศักยภาพด้านต่าง ๆ ออกไปได้อย่างไม่สิ้นสุด ตราบเท่าที่เรามีทุกด้านของ

ที่มา: งานวันนี้

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

นักวิชาการอาชูสิ มหาวิทยาลัยอาร์วาร์ด

ประธานสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (IFD)

kriengsak@kriengsak.com , <http://www.kriengsak.com>